

УДК 657

О. В. Назаренко,

д. е. н, професор, професор кафедри обліку і оподаткування, Сумський національний аграрний університет, м. Суми

ORCID ID: 0000-0001-7546-174X

Т. В. Лукаш,

магістрантка, Сумський національний аграрний університет, м. Суми

ORCID ID: 0000-0002-8617-1104

DOI: 10.32702/2306-6792.2021.12.15

ФОРМУВАННЯ ОКРЕМИХ КОМПОНЕНТ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА ЩОДО ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

O. Nazarenko,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department
of Accounting and Taxation, Sumy National Agrarian University, Sumy

T. Lukash,

Master's degree student, Sumy National Agrarian University, Sumy

FORMATION OF SEPARATE COMPONENTS OF THE COMPANY'S ACCOUNTING POLICY REGARDING ACCOUNTS RECEIVABLE

Якісно сформована облікова політика щодо дебіторської заборгованості виступає однією з найважливіших компонентів механізму управління фінансово-господарською діяльністю господарюючих суб'єктів різних організаційно-правових форм.

Метою статті є дослідження особливостей формування окремих компонентів облікової політики щодо дебіторської заборгованості підприємства, відображення їх у фінансовій звітності для ідентифікації впливу на думку різних груп стейкхолдерів у процесі прийняття рішень.

За сучасних умов ведення бізнесу, облікова політика є не просто внутрішнім документом окремого господарюючого суб'єкта, вона містить всі ознаки нормативного документа, що регламентує його обліковий процес, виступає документом четвертого рівня системи нормативного регулювання бухгалтерського обліку, призначення якого полягає у визначенні організації, порядку ведення бухгалтерського обліку, складання та подання звітності.

Відповідним чином сформовані положення облікової політики в розрізі окремих компонентів дозволять якісно організувати ведення бухгалтерського обліку, складання звітних форм власними силами, або через залучення аутсорсингових компаній.

На прикладі сільськогосподарського підприємства досліджено питання формування облікової політики щодо дебіторської заборгованості та визначено ступінь імплементації науково-методичних підходів у діяльність господарського товариства, окремо акцентовано увагу на можливості внесення змін в облікову політику підприємства.

У науковій праці візуалізовано представлення дебіторської заборгованості у фінансовій звітності, ідентифіковано окремі компоненти (індикатори), за допомогою яких можливе проведення порівняння якості формування, повноти інформаційного наповнення, функціональної відповідності облікової політики підприємства. Імплементація наведених складових до Положення про облікову політику окремого господарюючого суб'єкта, сприятиме вдосконаленню побудови облікового процесу, формуванню звітних показників для задоволення інформаційних потреб різних категорій користувачів відповідної інформації, зростанню ефективності прийняття управлінських рішень.

A well-formed accounting policy for accounts receivable is one of the most important components of the mechanism for managing the financial and economic activities of economic entities of various organizational and legal forms.

The purpose of the article is to study the features of the formation of individual components of the accounting policy for the company's accounts receivable, their reflection in the financial statements, to identify the impact on the opinion of various groups of stakeholders in the decision-making process.

In modern business conditions, the accounting policy is not just an internal document of a separate economic entity, it contains all the features of a regulatory document, regulating its accounting process, acts as a document of the fourth level of the accounting regulatory system, the purpose of which is to determine the organization, the order of accounting, preparation and presentation of reports.

Accordingly, the provisions of the accounting policy in the context of individual components will allow you to organize efficiently accounting preparation of reporting forms on your own, or by attracting outsourcing companies.

On the example of an agricultural enterprise, the issues of forming an accounting policy in relation to accounts receivable are studied and the degree of implementation of scientific and methodological approaches in the activities of a business company is determined, attention is separately focused on the possibility of making changes to the accounting policy of the enterprise.

In the scientific work, the presentation of accounts receivable in the financial statements is visualized, individual components (indicators) are identified, with the help of which it is possible to compare the quality of formation, completeness of information content, functional compliance of the accounting policy of the enterprise. The implementation of the components mentioned above in the Regulation on the Accounting Policy of a separate economic entity will contribute to improving the construction of the accounting process, the formation of reporting indicators to meet the information needs of various categories of relevant information users, and the increase in the efficiency of managerial decision-making.

Ключові слова: актив, безнадійна заборгованість, дебітор, дебіторська заборгованість, облікова політика, резерв сумнівних боргів.

Key word: asset, bad debt, debtor, accounts receivable, accounting policy, allowance for doubtful debts.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Якісно сформована облікова політика виступає однією з найважливіших компонент механізму управління фінансово-господарською діяльністю господарюючих суб'єктів різних організаційно-правових форм. Професійний підбір, з урахуванням норм чинного законодавства, вимог окремого підприємства, складових облікової політики щодо дебіторської заборгованості у значній мірі сприятиме оптимізації її розміру, зміцненню розрахунково-платіжної дисципліни, ефективному плануванню та прогнозуванню щодо використання наявних ресурсів суб'єкта господарювання. Крім того, правильно організований бухгалтерський облік та аналіз, своєчасно та достовірно сформована звітність щодо дебіторської заборгованості повинні сприяти уникненню протермінування платежів і доведення заборгованості до стану безнадійної, що є безперечно актуальним для всіх категорій стейкхолдерів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Найбільш вагомі дослідження питань теорії, відображення на рахунках бухгалтерського обліку та звітності, з урахуванням вимог облікової політики, дебіторської заборгованості підприємств здійснили такі вчені: М.Д. Білик, Ф.Ф. Бутинець, В.М. Гаврилюк, Т.В. Давидюк, В.В. Євдокимов, В.М. Жук, Г.Г. Кірейцев, В.В. Сопко, Н.М. Ткаченко, Н.І. Цегельник та інші.

Попри наявність значної кількості наукових праць із означеної тематики, низка питань, пов'язаних із визначенням ролі облікової політики під час формування облікового супроводження дебіторської заборгованості підприємств вивчено не в достатній мірі та потребує подальших досліджень.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є дослідження особливостей формування окремих компонент облікової політики щодо дебіторської заборгованості підприємства, відображення їх у фінансовій звітності для ідентифікації впливу на думку різних груп стейкхолдерів у процесі прийняття рішень.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

За сучасних умов ведення бізнесу, облікова політика виступає не просто внутрішнім документом окремого господарюючого суб'єкта, вона містить всі ознаки нормативного документа, що регламентує його обліковий процес, виступає документом четвертого рівня системи нормативного регулювання бухгалтерського обліку (стандартом економічного суб'єкта), призначення якого полягає у визначенні організації, порядку ведення бухгалтерського обліку, складання та подання звітності.

Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності— об-

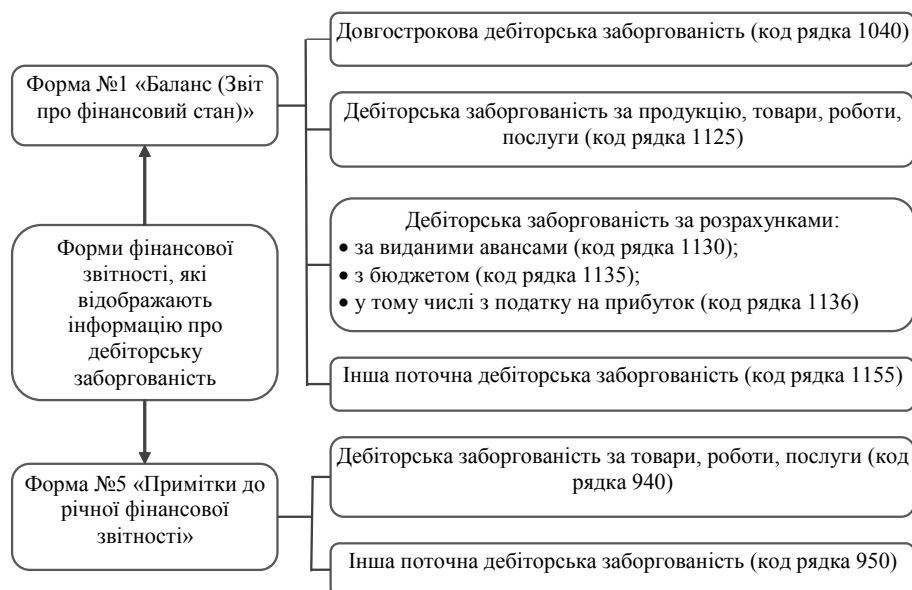

Рис. 1. Форми фінансової звітності, які відображають інформацію про дебіторську заборгованість підприємства

Джерело: сформовано авторами на основі [3].

лікову політику визначають як сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [3; 5].

Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 "Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки— ідентифікує облікову політику у якості конкретних принципів, основ, домовленостей, правил та практики, що були застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності [4].

Жодне підприємство не може обійтися без бухгалтерського підрозділу. Всі фірми, незалежно від організаційної форми, мають вчасно передавати до контролюючого органу належним чином оформлену звітність. Відділ бухгалтерії має своєчасно відображати господарські операції, забезпечувати вищу управлінську ланку оперативною інформацією, яка необхідна для прийняття рішень. Залучати до роботи потрібно лише висококваліфікованих, компетентних спеціалістів, які беззаперечно розбираються в специфіці діяльності підприємства. Якщо ж взяти на роботу не кваліфікованого працівника, то ціна такого рішення може бути досить високою [7].

Повноваження формування положень облікової політики окремого бізнес-суб'єкта покладається на працівників обліково-фінансової служби (головного бухгалтера, головного економіста тощо), далі керівник (через наказ) затверджує даний документ. Окремо, слід акцентувати увагу, що від їх компетенції, фаховості

та взаємних стосунків залежить результат імплементації розробленого документа у фінансово-економічну діяльність підприємства.

Відповідним чином сформовані положення облікової політики в розрізі окремих компонент (ділянок обліку (необоротні активи, запаси, грошові кошти, дебіторська заборгованість, власний капітал, зобов'язання та ін.)) дозволять якісно організувати ведення бухгалтерського обліку, складання звітних форм власними силами, або через залучення аутсорсингових компаній (використання такої можливості звільняє підприємство від необхідності наймати співробітників, перевіряти їх професійний рівень та компетенцію).

У сучасному економічному просторі будь-яка бізнес-структура при веденні фінансово-господарської діяльності велику увагу приділяє відносинам зі своїми партнерами і контрагентами. В результаті таких відносин часто виникають ситуації, коли одна сторона стає боржником іншої, тобто виникає заборгованість.

Формування підходів щодо обліку дебіторської заборгованості та відображення її у фінансовій звітності виступає важливим елементом облікової політики, що досить суттєво впливає на величину показників фінансового стану та результати діяльності підприємства.

Дебіторська заборгованість, у відповідності до П(С)БО 10 "Дебіторська заборгованість" — сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату [2]. Керуючись вимогами цього положення всі господарюючі суб'єкти (крім бюд-

жетних) у бухгалтерському обліку повинні відображати інформацію про дебіторську заборгованість окремо по двох видах: довгострокову (яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу) і поточну (яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу).

Дебіторами виступають юридичні (фізичні) особи, які мають заборгованість перед підприємством у вигляді грошових коштів (інших активів). За відповідними показниками бухгалтерського обліку існує можливість ідентифікації суми заборгованості на будь-яку дату, але, у переважній більшості випадків, вона визначається на дату балансу.

Дебіторська заборгованість відображається в фінансовій звітності в складі активів підприємства, оскільки являє собою частину його майна, що належить по праву, але знаходиться у інших господарюючих суб'єктів. У майбутньому ця заборгованість має бути сплачена дебіторами грошовими коштами або постачанням товарів (наданням послуг, виконанням робіт).

Причина виникнення цієї заборгованості полягає в тому, що факт поставки товару (виконання робіт, надання послуг) не завжди збігається за часом з надходженням грошових коштів.

Згідно чинної законодавчо-нормативної бази, дебіторська заборгованість відображається у фінансовій звітності: форма 1 "Баланс (Звіт про фінансовий стан)" та форма 5 "Примітки до річної фінансової звітності" (рис. 1).

Окремі показники щодо дебіторської заборгованості, включені у Примітки до фінансової звітності, можуть представлятися у вигляді самостійних форм бухгалтерської звітності або відображатися (деталізуватися) у відповідних розділах пояснювальної записки.

Різноманітність видів, розгалуженість структури дебіторської заборгованості вимагають особливих підходів та деталізації способів її обліку, що мають знайти відображення в обліковій політиці:

— організація документального супроводження дебіторської заборгованості (як окремої компоненти у загальному графіку документообігу);

— терміни, порядок проведення інвентаризації дебіторської заборгованості;

— алгоритми застосування рахунків і регістрів бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості;

— інші необхідні розшифровки, пов'язані з відображенням дебіторської заборгованості в обліку.

На рисунку 2 представлено обліково-класифікаційні аспекти щодо дебіторської заборгованості, які мають бути відображеними в обліковій політиці окремого господарюючого суб'єкта.

Бухгалтерський облік та порядок відображення у фінансовій звітності дебіторської заборгованості підприємства має ґрунтуватися на таких принципах:

— своєчасність (оформлення, подання первинних документів, внесення даних про дебіторську заборгованість в реєстри бухгалтерського обліку та звітність);

— повне висвітлення (фінансова звітність має містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій щодо дебіторської заборгованості, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі);

— повне висвітлення (фінансова звітність має містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій щодо дебіторської заборгованості, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі);

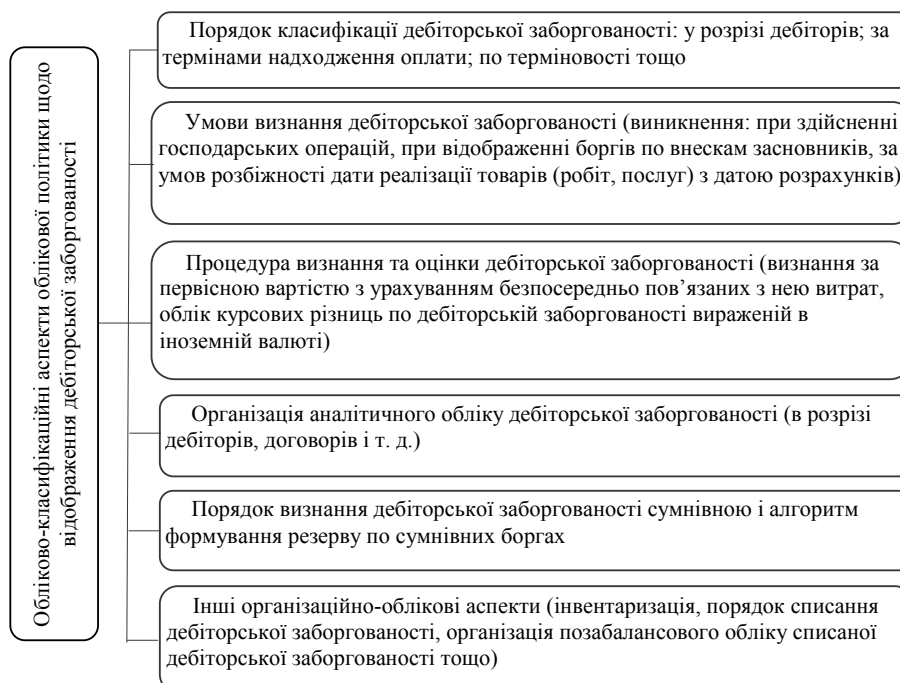

Рис. 2. Обліково-класифікаційні аспекти відображення дебіторської заборгованості в обліковій політиці підприємства

Джерело: узагальнено авторами.

— послідовність (постійне (з року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики щодо цієї облікової компонен-

ти (у разі наявності змін, вони повинні бути обґрунтовані та розкриті у фінансовій звітності));

Таблиця 1. Характеристики окремих компонент облікової політики щодо дебіторської заборгованості підприємства

№ з/п	Компонента облікової політики	Характеристики, представлені у науково-методичних джерелах	Характеристики, імплементовані у ТОВ «Хлібодар»
1	Види діяльності підприємства	Слід чітко визначити види діяльності, якими займається суб'єкт господарювання (це матиме вплив на вибір заборгованості на яку буде нараховуватись резерв). Окремо зазначають перелік видів діяльності (операційна, фінансова, інвестиційна)	Основними напрямками діяльності ТОВ «Хлібодар» є вирощування зернових і технічних культур у галузі рослинництва та виробництво молока в галузі тваринництва
2	Визнання та оцінка дебіторської заборгованості	Визнання дебіторської заборгованості у якості активу слід проводити, якщо: існує ймовірність отримання господарюючим суб'єктом майбутніх економічних вигод, а сума дебіторської заборгованості може бути достовірно визначена. Заборгованість покупців та замовників має відповідати ще двом умовам: покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на даний актив; підприємство продавець не проводить надалі управління та контроль за реалізованим активом. Доцільно передбачити додатково умови застосування оцінки заборгованості за справедливою вартістю (що має відповідати вимогам концепції управління вартістю підприємства)	У товаристві визнання та оцінка дебіторської заборгованості здійснюється відповідно до П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» (дебіторська заборгованість визнається активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод та може бути достовірно визначена її сума). Для визначення чистої реалізаційної вартості на дату балансу обчислюється величина резерву сумнівних боргів
3	Форма ведення обліку	Ідентифікують форму ведення бухгалтерського обліку, що має безпосередній вплив на сукупність та послідовність використання облікових реєстрів. Форма ведення бухгалтерського обліку може бути ручна (меморіально-ордерна, журнально-ордерна та ін.) і комп'ютеризована	Для ведення обліку наявності та руху дебіторської заборгованості підприємство використовує автоматизовану форму обліку
4	Вимоги щодо змісту оформлення первинних документів з продажу продукції	Введення окремої компоненти для обліку господарських договорів «Договори з покупцями та замовниками» (перевірка платоспроможності покупця (замовника) до підписання договору). Ввести в первинні документи, на підставі яких продукція реалізується покупцю обов'язковий реквізит «Критерії якості» (первинним документом, що підтверджує якість тієї чи іншої продукції, є деталізований експертний висновок, який повинен містити розшифровку основних якісних характеристик продукції, визначених вимогами державних стандартів України)	У ТОВ «Хлібодар» перевірку платоспроможності покупців та замовників проводять на підставі відкритих інформаційних джерел. У передбачених законодавством випадках, за вимогою покупців продукція товариства супроводжується сертифікатами якості, сертифікатами відповідності, ветеринарними дозволами (для продукції тваринницького походження) та ін.
5	Класифікація та аналітика дебіторської заборгованості	Необхідно передбачити, закріпити перелік класифікаційних ознак, види на які слід поділяти дебіторську заборгованість для наявних управлінських потреб, визначити, відповідно до обраної класифікації, розрізи аналітики для обліку даного виду заборгованості	У товаристві класифікація дебіторів запроваджена згідно передбачених бухгалтерських рахунків (аналітика ведеться як у розрізі дебіторів, так і у відповідності до сформованих первинних документів)
6	Визнання заборгованості сумнівної	Зазначають критерії визнання дебіторської заборгованості сумнівною та відповідні джерела отримання інформації: прострочення боржником терміну погашення (підтвердженням виступають договори або рахунки); порушення справи про визнання боржника банкрутом (підтвердженням є відповідні постанови судових органів)	На підприємстві визначено критерії визнання дебіторської заборгованості сумнівною і джерела отримання інформації, а саме: прострочення боржником терміну погашення (підтвердженням є договори або рахунки); порушення справи про визнання боржника банкрутом (підтвердженням є наявність відповідної постанови суду)
7	Період та метод нарахування резерву сумнівних боргів	Визначають терміни проведення інвентаризації дебіторської заборгованості для створення резерву сумнівних боргів: на початку чи в кінці року. Наводять метод нарахування резерву, терміни та підстави його нарахування: на підставі платоспроможності окремих дебіторів (вказують перелік документів, за якими визначається ця платоспроможність); на підставі класифікації дебіторської заборгованості за термінами її виникнення (вказують, на які групи за терміном вона розподіляється)	Резерв сумнівних боргів створюється методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості
8	Визнання заборгованості ібезнадійною	Визначають критерії віднесення дебіторської заборгованості до безнадійної відповідно до чинного законодавства (бухгалтерського та податкового)	Критерії віднесення дебіторської заборгованості до безнадійної встановлюються відповідно до П(С)БО 10 та пп. 14.1.11 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
9	Порядок списання безнадійної заборгованості	Зазначають порядок списання безнадійної заборгованості (закріплюють, що заборгованість списується з балансу підприємства у відповідності до розпорядження керівника на підставі проведеної інвентаризації та наявності письмового обґрунтування доцільності списання)	Безнадійна заборгованість списується з балансу відповідно до наказу керівника товариства на підставі проведеної інвентаризації та письмового обґрунтування доцільності списання. Списання безнадійної заборгованості з позабалансового рахунку здійснюється на підставі наказу керівника товариства та оформлюється бухгалтерською довідкою

№ з/п	Компонента облікової політики	Характеристики, представлені у науково-методичних джерелах	Характеристики, імплементовані у ТОВ «Хлібодар»
10	Організація архіву та строки зберігання документів	Встановити термін зберігання документації, яка стосується зобов'язань або прав (яка може бути використана для відновлення господарських операцій під час проведення перевірок, державного фінансового аудиту, при листуванні з партнерами) – не менше строку позовної давності	У товаристві визначено термін зберігання господарських договорів, іншої документації, яка стосується дебіторської заборгованості (прав підзвітних осіб), може бути використана для відновлення господарських операцій під час проведення зовнішніх перевірок - не нижче строків позовної давності
11	Порядок, строки проведення інвентаризації та її об'єкти	Скласти та затвердити перед початком фінансово-господарського року графік проведення інвентаризації. Визнати розрахунки як об'єкт бухгалтерського обліку, який безпосередньо підлягає інвентаризації	На підприємстві затверджено графік проведення інвентаризації. Інвентаризацію проводять щорічно станом на 1 січня року, що настає за звітним (з урахуванням щоквартального звіряння розрахунків)
12	Організація внутрішнього контролю розрахунків	Для здійснення систематичного спостереження щодо достовірності облікових, звітних даних про наявність та зміни сум дебіторської заборгованості, своєчасності висування боргових вимог дебіторам проводити внутрішній контроль розрахунків працівниками обліково-фінансової служби, ревізійною комісією	У товаристві внутрішній контроль наявності та змін дебіторської заборгованості здійснюють: керівник, головні спеціалісти, керівники структурних підрозділів, працівники бухгалтерії. Метою функціонування такої складової контролю є формування систематичного спостереження за достовірністю обліково-звітних даних щодо суми дебіторської заборгованості, своєчасності пред'явлення боргових вимог дебіторам

Джерело: сформовано авторами на підставі джерел [2; 6].

— безперервність (оцінка дебіторської заборгованості підприємства проводиться виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати й надалі);

— превалювання сутності над формою (операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми);

— єдиний грошовий вимірник (вимірювання та узагальнення всіх господарських операцій щодо дебіторської заборгованості підприємства у його фінансовій звітності проводиться в єдиній грошовій одиниці).

Узагальнивши напрацювання вітчизняних науковців, нами ідентифіковано окремі компоненти (індикатори), за допомогою яких можливе проведення порівняння якості формування, повноти інформаційного наповнення, функціональної відповідності облікової політики щодо дебіторської заборгованості умовам функціонування окремого господарюючого суб'єкта.

На прикладі сільськогосподарського підприємства ТОВ "Хлібодар" Сумського району Сумської області, було досліджено питання формування облікової політики досліджуваного суб'єкта щодо дебіторської заборгованості та визначено ступінь імплементції науково-методичних підходів у діяльність товариства (табл. 1).

Окремо, на нашу думку, слід акцентувати увагу на можливості внесення змін до облікової політики підприємства.

У відповідності до п. 9 П(С)БО 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах" [1], п. 14 МСБО 8 "Облікові політики, зміни в об-

лікових оцінках та помилки" [4], виокремлюють обов'язкові та добровільні зміни облікової політики.

Обов'язкові зміни роблять, якщо змінюються вимоги органу, який затверджує П(С)БО (МСФЗ). Водночас можливі такі ситуації:

— у випадку, коли нормативний акт пропонує використовувати нові альтернативні варіанти окремих компонент облікової політики, то господарюючому суб'єкту потрібно вибрати один із варіантів та закріпити його відповідним положенням у Наказі про облікову політику;

— якщо нормативний акт визначає нові вимоги (принципи, методи, процедури) або виключає раніше визначені, то необхідно скасувати ті, що діяли раніше (якщо, що вони суперечать оновленим вимогам), і затвердити інші.

Відповідно, добровільні зміни можливі в таких випадках:

— змінюються статутні вимоги, що призводить до трансформації (уточнення) елементів облікової політики. Прикладом таких змін може бути зміна власника підприємства, реорганізація тощо;

— зміни забезпечать більш достовірне відображення подій або операцій у фінансовій звітності.

Через розпливчатість цих критеріїв, рішення щодо присутності відповідних умов зміни облікової політики, уповноважені особи господарюючого суб'єкта приймають самостійно, водночас слід мати на увазі, що не вважається зміною: операції, що вперше виникли у діяльності підприємства або відрізняються за змістом від попередніх.

ВИСНОВКИ

Формування облікової політики господарюючого суб'єкта представляє собою непростий процес, який вимагає наявності організаційних, технічних, кадрових можливостей. Він не закінчується після затвердження Положення про облікову політику, а реалізується впродовж всієї діяльності підприємства. Без розуміння методики ведення бухгалтерського обліку неможливо аналізувати показники діяльності за окремих проміжок часу, проводити порівняльний аналіз з результатами діяльності окремих бізнес-суб'єктів.

На сьогодні власники приділяють не достатньо уваги формуванню облікової політики, що носить негативний вплив на обліковий процес, формування внутрішніх та зовнішніх інформаційних потоків, визначення фінансових результатів.

Відповідно, імплементація наведених компонент щодо дебіторської заборгованості до Положення про облікову політику окремого господарюючого суб'єкта, сприятиме вдосконаленню побудови облікового процесу, формуванню звітних показників для задоволення інформаційних потреб різних категорій користувачів відповідної інформації, зростанню ефективності прийняття управлінських рішень.

Література:

1. Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах: Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку № 6. від 28.05.1999 № 13. База даних "Законодавство України". ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text> (дата звернення 03.06.2021).

2. Дебіторська заборгованість: Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку № 10 від 08.10.1999 № 237. База даних "Законодавство України". ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> (дата звернення 03.06.2021).

3. Загальні вимоги до фінансової звітності: Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 1 від 07.02.2013 р. № 73. База даних "Законодавство України". ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 02.06.2021).

4. Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки: Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку № 8 від 01.01.2012. № 929_020. База даних "Законодавство України". ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text (дата звернення 02.06.2021).

5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. База даних "Законодавство України". ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 02.06.2021).

6. Цегельник Н.І. Формування облікової політики підприємства щодо обліку дебіторської заборгованості в системі розрахунків з покупцями. Облік і фінанси. 2014. № 4. С. 77—81. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2014_4_13 (дата звернення 02.06.2021).

7. Nazarenko O. Accounting and economic aspects of the calculation of the integrated assessment index of outsourcing companies. European Science. Scientific journal. 2020. № 1. p. 64—70. URL: <http://www.european-science.sk/storage/journals/essays/1-2020/362.pdf> (дата звернення 03.06.2021).

References:

1. Ministry of Finance of Ukraine (1999), "Regulation (standard) of accounting № 6 "Correction of errors and changes in financial statements", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text> (Accessed 03 June 2021).

2. Ministry of Finance of Ukraine (1999), "Regulation (standard) of accounting № 10 "Receivables", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text> (Accessed 03 June 2021).

3. Ministry of Finance of Ukraine (2013), "National provisions (Standard) 1 "General requirements for financial statements", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (Accessed 02 June 2021).

4. Board on International Accounting Standards (2012), "International Accounting Standard (IAS) 8 "Accounting Policies, Changes in Accounting Policies and Errors", available at: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020 (Accessed 2 June 2021).

5. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine", available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. (Accessed 2 June 2021).

6. Tshelnyk, N.I. (2014), "Formation of the accounting policy of the enterprise on the accounting of receivables in the system of settlements with customers", *Oblik i finansy*, vol. 4, pp. 77—81.

7. Nazarenko, O. (2020), "Accounting and economic aspects of the calculation of the integrated assessment index of outsourcing companies", *European Science. Scientific journal*, vol. 1, pp. 64—67.

Стаття надійшла до редакції 11.06.2021 р.